

ACC. NR. 2322.

LUND'S UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap Värmland

Härad: Bjäre

Socken: Näskra Parups socken

Uppteckningsår: 1928-1929

Upptecknat av:

Adress: Vänersborg Hög

Berättat av fyra äldre personer

Född år: i Högs socken Västra Parup

1.

(34 sidor)

Almoejdens
i Bjäre
n: d.

Uppteckningen rör Det gamla Bjäre och dess
svunnen allmogekultur.

Om jord och färb, om det lärnefolki i Högs
och Söder, om blåögdja bjärnbär, som sployde
både fäderne kvaran och världshavet med
tanumma brohet och tanumma fäktar hand.

"I släkte efter släkte från vår histories
tajjan brude den gamla allmogekulturen fört sin
fälvländiga tillvaro. Härningar från Rommo
visserligen da och då, men revorna i den gamla
Skriv endast på denna sida!

2.

2322

väven tillåts senast, och livet gick i stordöll
såtor sju gamla gång i de av fadren plojda fälorna).
Vad som dölls i djupa och föregna frågor på
allmogelivet förstör dock mer av ader än hundrা-
tale. Året 1843, då varit hied urhåll sju första
folketestet sedan; plågar stundom betecknades
som inledningsfärden för en ny tid, men denna var
kulturell synpunkt mycket härdlig härdlig härdlig
i varje fall int. den sista orsaken till den gamla
folktredtionens nedstrytande — maniga andra
samtalade orsaker därför förfanns vid den
tiden. Åtminstone myld hade redan då levt äpple
mycket mer plätta annan än vart land kultur-
och näringstill m.m., soga idet had jämväl sett
dagom — och av detta nya sjörände och sjudaende
had Romme till grunden rölt vid mitten av 1800-
tale. Det gamla stadspraktiket gick sin egen

3.

2322

3
Posning till vörta, den isolering, som av ålder varit
präglat i sitt landstadsbilds bygder, började upphä-
vas, de gamla handverkspatronerna upplöstes likom
och de gamla bysamhällena, och gårdsraka upflytt-
tades, varvid nya former för arbetslivet efterträddes
de gamla och forsländade - gamla bader och bruk,
tunbrått, folketro m.m. - och församn på sin
riktning. Men på den gamla allmogekulturen
blev allt detta framställande nya - döden. Drott-
ningens sällskapsdräkt och sitt hov infaller Sålunda
vid 1850-talets mitt och fortgår under de närmast
följande årtiondena. De rester av uråldrig kultur
och tradition, som ännu fanns bevarade, kommo
enreftertid hänga om i faran att försinna, enas
de ja inte vara förenliga med den nya tiden tro,
tunbrått och såd och förlorade Sålunda den klipps-
fasta grunden, varför är endast på denna sida! hela den gamla kulturen

4

2322

4
välst. Innan detta område föreligger sa Kultur
minnesfrämmande uppsjöf av stor betydelse. Ur
Runderna, från vilka man här har örhållna stoff
till bygdekulturas historia, är av fransklig art, de
gamlar och minnesgodta från vikingatider — en svartham
sminnande plante.

I medeltiden uppsattes Rommervästländska
kupperidderdrag från den äldre gaula, liunge sedan
prunna kultur i norra Italien — ant svaligt muntlig
meddelande av bygdenas aldersta.

Den tid, från vilken denne skildringen hämt
tad, sammanfaller med tiden för eneskiftets genom
förändrade och de nya bysamhällena uppfördes som
vidare växte årtionden framåt.

Huru vid enskiftets genombörande tillgick ängja
betland från vår första historia. En episod
från den tiden om jag dock här anföra. — — —

5.

2322

5. — I 1853 fingo i Högs socken de tre norr
sist återständerna av gårdena sin jord utskriftad
och gårdena flyttade ut på de nya ågorna. Sedan
lantmästaren fullgjort sin värva med fjordens
uppmätning och vädering, skulle bottning före-
tagas mellan egendomarna. Den ene av bondona
erhöll vid bottningen den mest aktuälden jord
på mindre Högs område på sin lott, och han skulle
enligt lantmästarens förordning lämna sin
molp av under fyra års tid före turner spän-
nial årligen, medan han av den senare i ungåld
skulle erlämna trädgårdens hela ärliga produktion
tid, ty på den sistnämnda egendom fanns gott
om ängsmark med rikligt ängshö.

Tälunda hade då envar jordbruksare
full sin egendom samlad på en ställe — med en
duntag av utmarker — i s.l. f. de många åren

6.

2322

2322

Stundom till en del d. o. m. m i avgående för
familjens jordlotterna. Skiftena hade i regel
beställt avlösa, socala jordrucker, som stundom
kunde sträcka sig genom halva församlingen.
D' hösten, när d' äder var inlärgad, släpptes Riss-
kursen lösa för att de skulle befägna sig av höst-
festet och som det på den tiden, då det gärne fanns
mycket fukt av edlad jord, ej funnos många hund-
rade gårdsrågar, kunde kreaturen i regel gå
frilut Runo i flerre delar en församlingen - dock
ej på det skifte, där høstsäden var säd! Då det ju
iklant hänt, att dessa arländska de sig ganska
längt från gården, försägde en Perna, Skall-
kon, med en föjällra, så du man, då Perna på Rival
sju Skalle förs hem för ejjäl Runo av hylletravas
principale lättare Skalle Runna givna Runo
över inom farhjorden var det av faran försedd med
en liknande föjällra. Nej soga Kor hade men

7) Öf på den tiden på gårdena, då det varde ström
sauket ålkonna upp hört och räckte till för
vintrusläderen i en stor kreatursbesitt-
ning. Eftersom de varit manuset i vijölkande
sa sätta av äta kor, som därmed få aldrig erörliga vägat
kraffsfoder; och vad man ordnade allt gick till hus
hillebörnet.

Lernatspåttet var enkelt, och matsedla
fick ej nästan stärre omväxling. På morgonen
är man flackipotatis och flackpannkakor
fämte "drickablaudeinen". Middagsmåltiden ut-
gjordes av till eller fisk, bantpotatis och avondu
brunna dryck eller viojligan vijölk. Matmo-
dern stälde då ett stort fat under på bordet med
den s.k. "syrsanaden", och alla vid bordet - även
fjärestaföll - satte ur det genomsyrat matet,
och på brunnan fällde till sig, då man tillsammans
varit omväxling.

med sitt eller fisk rågong gäng fick sitt kottsoff
pa. Tärskö kott förekom endast strax efter platt-
ten. "Kedafoten" bestod av en stycke späckefleisch
på en grön krot - rågong gäng förekom sällan på
kroket, vilket i så fall förbereddes av matmodern.
Till Brållsmal erhöll man grönfäröd och "dricka-
bladet" eller "vijölk", men även "slända" därmed
rägmjölo- eller karusfjärnsgröt. - På 1840-talet
började huvudsakligen kornkrot, blandat med
rägeli-påsikedel användes till finare krot. —

Drängarnas kontanta lön var då obetydlig
- 15 kronor för året samtidigt som harts kafflade stov-
lar, sölund och liknande rågord mera, väl varmedes
trosa på husleendet. "Pigans" lön utgjorde 20 kro-
nor, ett luntyg, en par skar eller Rågör samt en
förkläde.

Kid tiden varmedes efter en kifte.

gruvanförande började som bekant utstötslaget
myodlingarbetet vid vart fjordbruk, varvid åker
arealen utökades i sin föret vanlig grad. Det blev
en nyckel till förändrade arbete, som varvid att föndes
nog gärningsfolket och dess tjänare. Vid utgrävningarna
en myodling skar man först av tarrorna med ett
vinkejärn, försedd med en långt stålfäst. Färre
fördrägnat på det sättet, än då ena hela det skar
som kniven eller pistolen på en plog, det andra bladet
skar under tarran. Vid detta arbete utgjorde nöd
man varför försedd med en fäderkudd, placerad med
det ena löret för att inte skara av huden; då man
tryckte vinkejärnets stålfäste mot hänt. Tarrorna
ställdes sedan på lant och lojdes i en vinkel för
att de skulle kunna stå längre. Efter torkning
en lades tarrorna i gräva så fröjar och antändes
under tiden lade

10
Allt efter som högarne levero med. Särva sällan
ströder sedan vid över åkern, som först befrids
från de största stenarna, för att denna därmed
skulle gräddas. Vanligare erhålls men tre skördar på
nyodlingar, om det följer gynnande väderlek, men
det här är det vanliga resa gödla åkern. Men länge
förr denna först medca trädar, försatt med
entast på stupslan, så att man vänta gå i mid
sida av året — En arbete, som utförs på hov
ten. Vid vårens inträde prislades man åkern,
och på Rådts man övrig den med frökorn, varefter
man yderligare uppdelat brant åkern med ärd
red men denna gång då att man trådade första
gången upp förta färorna. Efter en farvad
overkning med harven var åkeren färdigberedd
till söd. Denna utförs med sällan upp
och ej sällan av kvinnorna, stundom an

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

232

Silence
Boggs
W. W. Boggs
Choptank 1928-1929

Skriv endast på denna sida!

11.

2322

"Husmoderu själv, varvid euan "pigorna gick
bekom hemme och fördé den ena foten i ryggen
längs med sätterna och broddus efter Pant föra
på påsäll markera flera - detta sistnämnda
arbete kallades all "jöda". Skulldagen nedryggades
sådu med arder, varefter ryggen färmades ge-
nom överkärning med harrin. Utom barn, såg
och perlatis odlades även lin) — Så kom
hösten, då sådu skulle sköras och inläggas, varvid
man använde fram på 1840-talet åtminstone delvis
uruändre b. k. "skrä" — en urgamal röd kato,
nicket uruändes på påsäll, där man med ena stra-
hunden fallade på meniga, sådrostrå, man kunde
de hålla fast, medan man med den högra, i pistolen
man kallat "Paran" — en rund lejlig jarn. Hunden
en liten, med Rödskäft — avslas sådu, som lades
på en ulterett sädsländ, tills man orhöll en

12.

2322

12 Lagom Stor Kärre, som du kände ihop. Var man
riktigt flitig - berättade en 99-årig gammal poj
för mig - kunde man på en dag Stära och ledda
Kärre till sju å alla "Kärrar", Skylar. Vid senhösten
inträdde började Fröslöningen med plaga,
vilket arbeta vanligen på juli. Under förra de-
tta av vinteren. Frösmannen fick sin lön
för arbetet in natura - en viss del av den såd. han
(pongskäppan) Fröskade. Så var lagom Stor Kron
pistad såd var urträskad - en "Pastning" skulle den
vara pensas. En av gårdsarbetarna satte sig där
vid ute vid logdörren på en pau och Pastade så
den med en träskoppe, som han höll i sina
händer, tiofys med loggalvet bort mot den mot-
salla väggen. Därunder stannade de lätta
agnarna ejler i en hög, medan sådan kom
tiofys bort och leddade ner ännu hög. Sådern

13

blev på det sättet befriad från ognarva) men däre
mot ej från ogräsförn. o. s. Arbetet med badens
personaler från dessa var överlämnat åt Prinnes-
sa. En Prinsa földe sig väl på logen och sett
säll i händerna, medan en angardus Karlarmed
en tråkiga ifyllede detta med sad. Genom en rota
med rörelse med sällt kunde hon få ut ogräs
från famnen i vallen av detta hand omvärpa baden
varpå det avlägsnades med handen. Detta pros-
ess ingick i Kallades "flytning". Den rönsade baden
slogs då i en kredvridlående skäppa, tills den nu
blev fyllt för att sedan tas ut på båtens sæk, vilken
av en brång bars upp på vinden. Detta var att taga
en logen en Restning sad."

På den tiden varo Korlopparna dina
och lämnade även en avlastning av horn och kan

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13.

2322

varför meniga av de landbrukare, som hade fina
 gardar belägna där för längt från Mälverniken
 på höstarna fler skadus inbörsgade änade sig
 i ett lövande sillfiske. Det kunde härrid
 hänta, att man förlödor begav sig till Söderman-
 lans med en god sillfångst, som man kunde få
 utveckla mot råg - Konden var vanligare och dällan
 knapp till gardus fiskow. De men, som ägnade
 sig åt denapril sätta ut fiskar, levero i regel
 tillika djärva och skickliga sjöråvar, vilka i
 sin odrörd fiskebåtar redo ut manget hand-
 dusst med storn och kerellsjöar. Främsta hämt-
 sätter inträffade härvid dock sagan om gäng, såsom
 då en fiskebåt i rasande sturm gick under med
 hela besättningen - åtta män. Besättningens
 arbeten fikta sillfångsten var god, och uppköpen

15. gjordes till större delen av sällskapsdare t. o. s. w.
Borta från Göinge härad v. Sögen Bondernas
var ju då äu påkona med från Bohuslän eller
Sverige. I såmåttet man, som fördärkhet utbredd
lämnades efter pust Ristets kompanjorande antydde
tagandet i sitt fiske från fördärkaredas sida
andener, och denna särings gron förlorade i lee-
tydelse även till följd därav, att sitt nuvarande
härad draga sig tillbaka från Skelleftevik
och Ralligatt.

Näytel av det gamla vikingatidens synes
ännu vid den tiden ha funnits här bland varro
Bjäre härad befolkning. Någotson levde
engling, drev honom ofta längtan ut ur landskapet
vid en åren tår, och så hade han en dag "monsbat"
om bord på en segelfartsy - manke sällskapsdare
hans hembygd därvid han kunde få tillfälle

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15.

2322

16.

2322

16. att pröva sina unga Drafter och sätta med men ha
retta vreda vagnar men och på skäda frammeade
lämna och förl. Karleken tue havet men och den
festen kände frammeade före Kruske Ynglingen
möja är därefter fram till arlaggade av styrmans-
platsen och plattan Repstensplatser. Om han där
efters utmärkt sig som en god sjörän och marjatän
stad han utmärkt sig på dag som på Kommanderings-
gan som besöksharare för en praktiskt fartyg. Den
förelagd an hetsade dom salte sin prägel på
denne havomflutus bygd, utsötes utkra i andra
formar.

Galunda fram mänter.

i Alofs socken på den praktiska din att som
gjöparende fullt bygga åt sig egena fartyg, men
välha men förstör ejor osor tue England, Holland
och Australien, ja, ännu haesie podderut. Därket
tue dessa fartyg som byggdes i mon församlingen

17.

2322

7. måste vara förla långa vägar, men vid dagsljus
och energi övervann man alla svårigheter, och
byggnaden som befolkningen deltog i dämt Repub-
blyggari under ledning av erfarne Repub-
blyggmästare. Här Rikliga partystugan blev nu
funda försatta vid Rundan av Slottet, dit användes
hette "Slottspel", en annan "Desideria" osv.
— men sedan befallt ha vare från byggnad och va ubjut
med hämmar på Kar som dess attningar.
En episod från detta tidpunkten minns man.
En snygg Röring, Gerof, strandade under hård
storm utanför "Grotthögarna" (Tjärtorps
och Levenstrands prak, men drogs sedan mer upps på
land och blev ombyggd för nytt syft. Vid torndu
förförlitades annat bland läders partystugor
upps för vintern vanliga i Göteborg eller i
Stockholm, och efterhand var klarat ifråga

18. om partijet styrdes av den huvudmännen Råra
Bjäre-kyrkan, där man sänder vintern från
slagen och ro hemma i gårdarna.

Dessa personer mellan hemorten och resjo
Björklöv förtog en vanligare med gästgivare
skjuts. Men man får t. ex. reste varje höstdock
när under en lång foljd av år den vanliga mila
vägen mellan Björklöv och Stockholm - där han
då till "läderuppsättning" partijet - med gästgivare skjuts.
Men väiste då stöva in sig så gott man kunde
blända uppstaplade sjömanskistorna. Oh
sa far del i väg sederut på "Stockholms landväg"
- endast med arbetstid i resan för att få hem
marsförrinn, hästombyte, bensin för hast in
tagna vialtid. Efter ankomming alla dygns
resa i en ofjädrad och obekrämd vagn på den ej
säkra för Riga och Sveriges landsvägen

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18.

2322

19. var man utströkt och mörkaltad i hela
Prospekt, änd ligat hemsmed strax före jul. —
Sedan stannade befälet och färs ålluring komme
till värsta vär. Under denna segelfartygernas
lysande tid skördades goda vinster åt redere-
rierna, som idessa i regel bildades av hem-
mabör. — — — En dag kom Kallelso
till aktieägarna på införningsdag i Rapstennens
hus — där skulle ena ligat hällas "räknegille".
Rapstennens hembörde på hösten hela segelbörgets
vinster, som på "räknegillet" skulle utdras åt
aktieägarna. När samma sätta inbjudna del-
ägare i partystift blivit samlat, föjöds Raffe
med gokar, och prinsen på Prallen serverades
den bedravliga toddyos. Under den goda stäm-
ningen, som då rådde, bemålade Rapstennens
räkenskapsbok med tio grauer.

Skriv endast på den här sidan!

20.

2322

20. Närkeu då ommedelbart tog hin leaven och van
lägen pluttade utru vägen "Gärdet", varefter
foljde den rika eldledningu och alkoholägerna. Här
stod då för Brållin den konstanta försäljningsstuga
som bestod av t. ex. Röd, plastkork, grön m. m.,
vinkel och vindkylts med öl ur den stora öl-
stankan, vilken f. ö. under hösten och vintern
alltid plågade här på landet. Med önsesidig
fornujsamhet avslutades ofta valförrådet
varv "räknesjillet". — Men på seglast,
stommor och saltas havsvindar facit med en
tryggad ekonomi vid kasten för fista
gängue större med hemländska rust. Sedan
sau han — ofta på egen gård — i lugn och ro
i hin Råra hämbygd till döddagar.

Under senhöstet hade gården sitt
mycket bestyr med slakt, kake, gussföremål

Bl. jultidkrygd m.m. Men flakstade då vanliga
en "jultidkrytar", en par svor, två åtta får som
vara slyktar goss - men såldes vanliga sällan
nägra kreatur. — Omkring den dagar före
jul tog jultidet din bärjan. Då brukades grov-
beröd, knyppebröd och sötberöd (men mestadels var
vidare i råka med de vanliga tiggarer, som
infanns sig vid gården runt för att erhalla fina söt-
vanliga delar av jultidet). Stundom på aug-
usti, ändel räckte råda fram till påsk. Efter
jultidens sluss fick man mestatet grovberöd,
Rakor, som klyvdes i två halvdelar och sedan torka-
des under en mängd "Ravriugor" — en vanlig beröd
sorsän i dag säljs dock ej.

Jultidens krypningen hörde också till
Sankt Hans arbete under en tid, då man ej ens
räntade till våra vanliga fotograferingsor

22.

2322

22. Utan var hävvisad tje att i sagan mån skjunga
de låga hrist- och vinstortvallarens möder
med knulaugor och talgjus. Ett dösa senare
auvänt man oblikt blågångar tje vekar, vilka
bröddes mellan händerna, sedan man fört vika
en kryssa klängarstrådar på mutton, så att
en öglas uppsättning vid den vikta delen. Vekarna
drogos därfter mellan en med litet talg på tru-
ket tygsljuk, som man höll i handen. Detta fö-
rät vekarna att de skulle felipraka och platta. Irummet
infördes då en stor Ropsparskille, västom fyllt
med kokande vatten. Brevid denne ställdes
en annan kille med svärdtalg, som man erhöllit
vid köslakten, och som man sedan svalt i
en stor gryta med en färnsten i ledden. Ring
färnstenen sätts på fast efterskärd, som var upp-
skändel, fulls halgen salnat. Idetta kunde upplyfta
man på den stora Skriv endast på denna sida! fruendatalsbycket,

33 Som dörftet förvarades till gusstopningar.
Men slogs då på i det Rökheta vattnet och
smälta delat, som ja flöt uppå. När alla förber-
redelse varo vidtagna, tog man "två åtta" fyra
specdar", på vilka man trädde in hela prä-
stekyrkan, samt höll i den una ändan av "specdarna"
och doppade vallarna ned i det på vattnet fly-
tande delat, varvid en del av dem ersatte sig på
vallarna. Idéen andra dopningen hade prä-
sterna "levisor nät" flytta, så att de kunde dop-
pas ända ned till ögonen. Därmed var riklig
gröna deltagare, slöjste också hem i bleckflaskor.
De var de allra första till gusen, som doppades
till sist och kallades "präster och cura och om kväll-
larna, än vägleda sig med huset, och då var
man "prästan" i häuden. Under gusstopningarna
måste man uppröpade gänger påfylla av

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23.

2322

24.

2322

24 Den svenska folgen i Röpparkillehus Hökhets
vallar. Sedan alla balgjusen varo färdiga, uppf
kallade man en "pannigarn", varefter man tog med
en handen på knyppelen och stötte den nedre
gångna sidan vid den höta fjärran, så att ändarna
smulde ihop över fåtuna. Detta kallades att "sko"
gisen. Dessa skor tillförs från torpa. Men har
jordkuskull in i rummet på s. k. "grisla" sånast stod
de dess leda ändar vid en par soler, placerade på
en "grisslan". Kom att ligga parallellt med s. s. en
soffa, och då lade man alla "lyspipardonerna" på trå
ren vid ändarna vilande på grisselkäpet och
saffkantton. När alla gisens av olika typer
levis väl tätt och hårt, sorteras de och lades
ner i kräddor, därifrån de hämtades för använd
ning. — Tägtid härmare jul med julstötter
och julskörat i ryggåsstugan.

75.

Öfver Runicia Seder och keruk, som numera är förs
Revunna eues delvis ännu förelämnas här och var.
Om än i andra former, sållé sien prägel på formen
kallas allmogekiv. En sådan gamla skäcks
Sed var den, en kavis mögi by och tjuriga majvisan
och som var just i egendomlig och ståningsfull
sed, att den fått förelävis kivit blixt uppmärks
ta under ad. Richard Dybeck meddelar Salunda
en uppskrift Kivis av majvisan i Rana 1842, och i
Kjolovics systerliga Skildring 1847 av "Folkli-
rel i Skjæls härad" finna vi en utstörlig redogö-
relse av majvisungnungen, sådan han viuno den
från sitt hemtrakt. Den äldsta Randa majvisan,
som ej för längre sedan paträttades, är en medel
tura legendvisa. Kivijau av 1600 talet diktade
den danska prästen Peter Jansen, Roskilde, den
religiosa majvisan, vars första strof lyder
"All världens krasare är evigt

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25.

2322

Uppsala
Majvisan
Randa
Richard Dybeck
1842
Kjolovics
Folklore
Skjæls härad
Peter Jansen
Roskilde
Religious
Legendvisa
1600
talet
diktade
den
danska
prästen
Peter Jansen
Roskilde
Den
religiosa
majvisan
vars
första
strof
lyder
"All
världens
krasare
är
evigt"

26.

6.
Här del vi nu ledeje;
Du harer allting väl bereft
Var oss aldrin en nädig Gud med glädje!"

Den gamla visan här emellertid från den
tidernas löpp undergått förändringar, liksom
och den sed, som varit före kunderna med visejung-
fru och vifgillana och som f. o. varit aktuellt
da byggder. Här nedan meddelas en författad
pedagogik för huru denna sed försiktigades i Bjä-
re fra 1860-70 talet. — I sällskapsbygdenens
läge Karls Kyrkan kunde den sista april, "välber-
ättan", med en lyspelman i spetsen besöka
praktins gårdar under avslutningen av vise-
visan "Go aften om Thomma är", vilken på
den tiden innehöll 28 strofer. Som det var bygg-
dans egena vaga mån, vilka kommo på besök

17 Som majsägare, brukte man den vanligaste
sättet att föra ägg vid varje gård, vilka kördes
lämnades, då sädgårdar uppestående den 1:a sta-
tioffon: "Eftir hönor giva ägg på fast - Maj
är valkronen - Försämrat kast och ägga
möt - Innan man är så livlig för ungdomen."

Efter mosttaganden av garnen gjorde man i
den näst sista statioffon: "Fäck och häck och
leuva hä - Som gav oss garnen, och det var kvar"

----- Äggen nedlades i en stor vedförd korg,
och på korg det i vänster nästa gård. Resultatet
av denna "gårgång", som pågick under en stor
del av vatten, blev vanligen rikligt, och om hund
därefter tillställdes i nästan gårds med god utsym-
me så s. s. "äggagille", till vilket ungkarlarna
inbjödo kyrkmossefugna barnar. Då kom karta och stora

27.

2322

18.

äggRakar, och då serverades mat och dryck
i riklig mängd, och senare på kvällen trädde
druvor under kyspelmannens ledning
och sällan intill gusandag. På den tiden, då ung
domen ej var förtillt med viktigstes talmän
är, varo deos magillon arde unga hörki
uppställade.

En annan gammal sed, som delvis ännu
levisor bevaras i våra bygder är en i annan form
än på 1860-talet, är taklagsförbindelset.
Vår sekondé på den tiden skulle lita upp för
en ny gård, och allt var färdigt till takrenningen,
såväl att hantverkarna mäta och släckningarna
byggdes man till hjälps vid detta arbete utförande,
som då var ganska tidigt, när man i stat
het för grova spikar vid sannan uppgående av
sparrarna.

Skriv endast på denna sida! *avvända trapslaggar*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28.

2322

29.

2322

9. som man själv måste skriva till för att sedan
kunna hälf till trädslagjärna. När takprisening
var uppspord Konomo bygdeus ungör med
prästerna, kommitta Kransas och "Krona", vilka
samlliga hängdes på stänger; som fastställdes
på takpriseningen, varefter man hurrade för
det nya bygget. När Vallon Rom, Stållo
byggħarron till Palas för sitt medhjälpare
arbetet, och bygdrus fruar infunnis sig ånande,
medförande "förming", i regel beständande av ett
härfotsfat. Och taklagsfesten präglades av
glädji och gamman samt god festsättning
på gammalda vis.

Den skolundervisningen, som meddelas
des det uppmärksrade släktet på den tiden, ställ
de ej stora fördringar varo sig på läsare eller
läsarens ar

30

under de enklaste förhållanden. Saluva
fanns ju ingen fast skola, utan var en väste
flyttad från gårds till gårds, där undervisningen
meddelades under en visst antal dagar. "Skol
salu" utgjorde en gardens värda ofta en,
lärjungarnas fungs plats och sätts på gott de Kun
de färsamma med dessunets egena in-
vanare. Någon lärare och bildning fanns som annu
ej och erfordrades ju heller icke på detta, då det är
eleverna meddelade Kunskapsströssel var fö-
rfinga. Därmeden varo: bibliotek Historia,
Ritningar, läsning i orgatestauratet samt öv-
rig teknik och skrivning. Någon närmare
fortelning och utredning av innehållet i det
lästa var alfrämmande av ditsamma före
Kom ej, utan läraren förgäves kvarnadsakligen

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

30.

2322

31. Läsa upp sina läror utantill för läraren,
men ena efter den andra. Kunskaps i Katekos
och biblisk historia erfordrades ja för att få
gå och "läsa för prästön", d. v. s. för deltagande
i Konfirmationsundervisningen. Lärarmo
anlöning var ejderst otillräcklig — dock erhöll
han med och Logi på den gård, där han förfielat
det underrättade undervisning.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

31.

2322

— Givet i de gamla gårdenas forflötlugnt
och slitet och lejvd i allmänhet ej på någon större
omvälvning. Arbetet gick sin lugna fäma gäng,
som det fortgått sedan många generationer åtta
fram till tiden för ens Kiflets konfirmation och den
nya tideras introt. De långa höst- och vinter
kvällarna uppfylldes med hemslöjd: en trädalla
eller en trädslunga var placerad mitt i stugan

32. Det omkringdunes sulto Röimorna red
sina spinmror, Par, medan vänevar, så långt
den sparsamma belysiningen därinne det
tillat, slöjda t. ex. träskopor och trätörn
m.m., ständom sulto dräugarena och leunds
lejörkpräster, sedan riset därtid föret färdig
beröks under dagens lopp. Det kunde väl verka
på hänta, att diajon ar husets folk farande
berättade sagor och sagn m.m. eller gingo man
till arbetet, de gamla folkvisarna.

Så sonwoch dottrar valt
upp, stämnde dottrarna vanligen Roar i
vennit. En dag uppträdde Rausko en friare,
som fallit behag till en av husets dottrar,
och framför den hjärtas åtro. Men han
misbrände sulten föreläktigt, ty friaren
var Rausko en

Skriv endast på denna sida!

33. Så hela det uppegrönt kvar leda parternas be
läkare med. Men den sista vanaude förunder? Ja, hon
fick ej sällan givna en vackert hjärtats dagar
i sin kyrka. Efter någon tid firades förfollopset
i dagarna tro enligt gamla sed.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

33.

2322

Så förfollopets mäktända rättegång
är i askrödro, men så en dag gjorde Borgen
sitt inträde i den gamla garden: far elevusor
hade för alltid lämnat sin husbondsvalde och
"gått till dina fader". Då skulle på gamla
kvartalsdagen "försgravöl" efter den kort
givne. Vid begravningen plågade man
utom bläckten bjuder hela byns äldre befolkning
möjlig. Begravningsgästerna skulle då med
föra fat med väfflor, gäris och andra kakor.
Efter gästernas Skriv endast på denna sida! ankomst lejde man

anbring på stora bryggan Pakor med rättare
Söder om Pakor vid Pakor lagda på dem,
medan man dantidigt hörd från brännvin.

Sågot tännes senare placerades listan mellan
tvem stänger, försnade med två tvärstående
järnböjor, och på fyra fyra man den före.
Den stundom missläcka vagn till Kyrkan,
medan man då och då leyde om hären utan
att liklängt restannade; efter hären var
hela likföjet gående. Det blev en kungsval
fröskade vandrings, isynnerhet om man hade
längt till Kyrkan, och om det därtei var vinter
med snö — men givneal sed fick ej leystas. Efter
begravningstidens slut vandrade icke antill basta
till sorgshuset dock i regel endast släkten —
och då serverades Skriv endast på denna sida! Mat och dryck —